

UZASADNIENIE

Powód (...)Bank Polska S.A. we W. wniósł o zasądzenie od J. R. kwoty 2.628,46 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP liczonymi od kwoty 2.071,97 zł od dnia 4 lipca 2014 r. do dnia zapłaty oraz o zwrot kosztów sądowych (pozew k. 1-6).

W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 25 stycznia 2005 r. udzielił pozwanemu kredytu w zakresie zawarcia umowy o przyznanie limitu kredytu i umowy o wydanie i korzystanie z karty kredytowej nr (...) w ramach, której pozwany otrzymał kwotę 2.100 zł. Powód wskazał, że umowa na skutek złożonego przez Bank oświadczenia o wypowiedzeniu uległa rozwiązaniu co doprowadziło do powstania wymagalności kwoty kredytu. Na dochodzone pozwem roszczenie złożyła się: należność główna w kwocie 2.071,97 zł, odsetki za okres od dnia 25 stycznia 2005 r. w kwocie 421,49 zł do dnia wystawienia wyciągu z ksiąg banku, koszty, opłaty i prowizje w kwocie 135 zł oraz dalsze odsetki wskazane od dnia następnego po dniu wystawienia wyciągu z ksiąg banku do dnia zapłaty obliczone od niespłaconego kapitału tj. 2.071,97 zł według zmiennej stopy procentowej liczonej jako 4-krotność stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym.

Pozwany uznał roszczenie powoda co do zasady i wskazał, że przeciwko niemu toczą się obecnie postępowania egzekucyjne w sprawie Km 134486/15, w sprawie Km 4233/15, Km 3021/14, Km 1480/15, Km 2179/15, a łączna wartość egzekwowanego roszczenia wynosi ok. 40.000 zł. Pozwany wskazał, że miesięcznie po dokonanych przez komornika potrąceniach z emerytury pozostaje mu do dyspozycji kwota 478,54 zł oraz podniósł, że również z emerytury jego żony komornik dokonuje potrąceń (protokół z rozprawy z dnia 6 listopada 2015 r. od 00:02:01 do 00:15:05).

Na rozprawie dniu 22 stycznia 2016 r. pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Pełnomocnik pozwanego wskazał, że w aktach sprawy brak jest umowy o kartę kredytową oraz podniósł zarzut przedawnienia (protokół z rozprawy z dnia 22 stycznia 2016 r. od 00:01:34 do 00:04:56).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 18 marca 2004 r. pomiędzy (...)Bankiem S.A. z siedzibą we W. (obecnie (...)Bank Polska S.A. z siedzibą we W.) jako Bankiem, a pozwany J. R. zwanym dalej pożyczkobiorcą została zawarta umowa pożyczki gotówkowej nr (...). Na podstawie umowy Bank udzielił pozwanemu na okres od 18 marca 2004 r. do 20 stycznia 2005 r. pożyczkę w kwocie 1.097,94 zł, która została pomniejszona o kwotę 54,90 zł z tytułu opłaty przygotowawczej oraz kwotę 43,04zł z tytułu ubezpieczenia. Ostatecznie pozwany otrzymał do dyspozycji kwotę 1.000 zł. Oprocentowanie pożyczki wynosiło 19,90 % w stosunku rocznym i było stałe w okresie obowiązywania umowy, a kwota naliczonych odsetek umownych od udzielonej pożyczki wyniosła 103,86 zł. Łącznie kwota wszystkich kosztów, opłat i prowizji, do których uiszczenia zobowiązany był pożyczkobiorca wynosiła 275 zł. Pożyczkę pozwany zobowiązał się spłacić w 10 ratach miesięcznych, w kwotach po 127,50 zł, płatnych do 20 – go dnia każdego miesiąca począwszy od 20 kwietnia 2004 r. W § 2 uregulowano umowę o przyznanie limitu kredytowego i wydanie karty kredytowej, która miała wejść w życie pod warunkiem, iż Bank zawiadomi pożyczkobiorcę w ciągu roku od daty zawarcia umowy limitu o kwocie przyznanego limitu kredytowego i możliwości jego aktywacji, a także rodzaju dostępnych dla pożyczkobiorcy operacji, zawiadomienie były uzależnione m.in. od tego czy pożyczkobiorcą utrzymywał zdolność kredytową. Pożyczkobiorca w terminie 3 miesięcy od otrzymania zawiadomienia miał możliwość aktywowania przyznanego limitu zgodnie z regulaminem limitu. Umowa limitu miała wejść w życie w dniu aktywacji limitu. W umowie zastrzeżono, że za okres opóźnienia w spłacie rat lub jej części Bank nalicza odsetki od zadłużenia przeterminowanego według stopy równej 4-krotności stopy kredytu lombardowego NBP. transzy w ramach przyznanego limitu, a jej okres obowiązywania nie mógł być dłuższy niż 6 lat liczony od dnia zawarcia (umowa pożyczki gotówkowej nr (...) k.40-42, regulamin przyznania i korzystania z limitu kredytowego i karty kredytowej M. k. 29-30).

Zgodnie z tabelą opłat i prowizji kart kredytowych M. opłata m.in. za korespondencja w postaci monitów wezwań do zapłaty, próśb o dopłatę w formie wysyłki listem zwykłym wynosi 15 zł, a w formie wysyłki listem poleconym wynosi 20 zł. Z kolei za telefoniczne upomnienia posiadacza opłata wynosi 15 zł (tabela opłat i prowizji k. 33-36).

Pismem z dnia 10 kwietnia 2014 r. doręczonym pozwanemu w dniu 24 kwietnia 2014 r. powód wypowiedział pozwanemu z zachowaniem 30 – dniowego terminu wypowiedzenia umowę o limit kredytowy i wydanie karty kredytowej M. nr (...) z dnia 25 stycznia 2005 r. Powód wskazał, że należność banku na dzień 10 kwietnia 2014 r. wynosi łącznie 2.503,13 zł (z tytułu kapitału -2.071,97 zł, z tytułu odsetek – 336,16 zł, z tytułu opłat i prowizji – 95 zł i poinformował, iż do sumy dłużnej zostanie doliczony koszt wezwania w kwocie 20 zł (wypowiedzenie umowy o limit kredytowy i kartę k. 32 zpo k. 36).

W dniu 3 lipca 2014 r. powód wystawił wyciąg z ksiąg banku zgodnie, z którym zadłużenie pozwanego wynosiło łącznie 2.628,46 zł w tym: należność główna – 2.071,97 zł, odsetki umowne za okres od 25 stycznia 2005 r. do dnia 3 lipca 2014 r. – 421,49 zł, koszty, opłaty i prowizje – 135 zł. W wyciągu wskazano, że od kwoty 2.071,97 zł od dnia następnego po dniu wystawienia wyciągu obciążają pozwanego dalsze odsetki obliczone według zmiennej stopy procentowej wyznaczonej jako 4-krotność stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym (wyciąg z ksiąg banku k. 31).

Pozew wniesiono w dniu 23 lipca 2014 r. (pозew k. 1).

Sąd zważył co następuje:

Powództwo było w większości zasadne.

W niniejszej sprawie bezsporne było, że pozwanego łączyła z (...)Bank Polska S.A. z siedzibą we W. (wcześniej (...) Bank S.A. z siedzibą we W.) umowa pożyczki w rachunku nr (...) zwarta w dniu 18 marca 2004 r. Pozwany nie kwestionował zadłużenia wynikającego ze wskazanego tytułu.

Stosownie do art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy (albo rzeczy oznaczonych co do gatunku), a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy (albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości). W myśl art. 353 §1 k.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

Powód podniósł w niniejszej sprawie m.in. zarzut przedawnienia.

W przedmiotowej sprawie poza wątpliwościami Sądu pozostaje, że dochodzone przez powoda roszczenie wynikające z czynności bankowej (...) Banku S.A. z siedzibą we W. (obecnie (...)Bank Polska S.A. z siedzibą we W.) związane było z działalnością gospodarczą prowadzoną przez w/w Bank. Stosownie zatem do treści art. 118 k.c., termin przedawnienia takich roszczeń wynosi trzy lata. Ma to potwierdzenie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30.01.2007 r. w którym stwierdzono, że termin przedawnienia roszczenia banku wobec osoby nie będącej przedsiębiorcą wynosi trzy lata (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2007 r., IV CSK 356/06, LEX nr 276223). Dlatego też należało przyjąć, że roszczenie powoda wynikające z prowadzonej działalności gospodarczej w/w bank uległo przedawnieniu trzyletniemu.

Regulamin przyznawania i korzystania z limitu kredytowego i karty kredytowej m. przewidywał (§ 5 ust. 4 - k. 30), że całość zobowiązań posiadacza rachunku staje się wymagalna z dniem rozwiązania umowy. Została ona wypowiedziana przez powoda w piśmie z dnia 10 kwietnia 2014 r. za zachowaniem 30- dniowego terminu wypowiedzenia. Powyższe pismo pozwany otrzymał w dniu 24 kwietnia 2014 r. co oznacza, że roszczenie biorąc pod uwagę 30 – dniowy termin wypowiedzenia stało się wymagalne w dniu 26 maja 2014 r. Zatem 3 –letni termin przedawnienia upłynąłby w dniu 26 maja 2017 r. Tymczasem powództwo w niniejszej sprawie zostało wniesione w dniu 23 lipca 2014 r.

Pozwany nie kwestionował istnienia zobowiązania nie wskazywał również, aby jakkolwiek część należnego świadczenia została spełniona na rzecz powoda. Za niezasadne należało też uznać zgłoszone ustnie do protokołu

zarzuty pełnomocnika pozwanego odnośnie braku dokumentów źródłowych (od 1min 40 sek. e-protokołu rozprawy z 22.1.2016). Strona powodowa przedstawiła bowiem regulamin przyznawania i korzystania z limitu kredytowego i karty kredytowej m.(k. 29-30), samą umowę (k. 40-42), tabele opłat i prowizji (k. 33-36) oraz listę operacji na rachunku karty kredytowej (k. 21-28). Tym samym to na stronie pozwanej spoczywał ciężar przedstawienia skonkretyzowanych zarzutów odnośnie treści złożonych dokumentów.

Strony postępowania w umowie pożyczki oraz umowie o przyznanie limitu kredytowego i wydanie karty określiły zasady udzielania pożyczki, oprocentowanie pożyczki, w tym oprocentowania karnego oraz zasady wypowiedzania umowy. Powód przedstawił Sądowi wyciąg z ksiąg Banku, z którego wynikało, iż na dzień jego sporządzenia tj. 3 lipca 2014 r. należność główna wynikającego z łączącej strony umowy pożyczki wynosi 2.071,97 zł, a odsetki umowne za okres od dnia 25 stycznia 2005 r. do dnia 3 lipca 2014 r. – 4.21,29 zł.

W związku z powyższym skoro pozwany na pierwszej rozprawie nie kwestionował roszczenia co do zasady Sąd uznał tę okoliczność za przyznaną przez pozwanego na podstawie art. 230 k.p.c. Podobny skutek musiało przynieść podniesienie zarzutu przedawnienia. Na podstawie przedłożonych przez stronę powodową dokumentów, które nie zostały zakwestionowane przez pozwanego, Sąd ustalił, iż zadłużenie z tytułu powyższej umowy pożyczki i umowy o przyznanie limitu kredytowego w dniu wniesienia pozwu wynosiło 2.493,46 zł.

Zgodnie z treścią art. 481 § 1 i 2 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W przypadku gdy wierzycielność jest oprocentowana według wyższej stopy, niż ustawowa, wierzyciel może dochodzić odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy.

Z łączącej strony umowy pożyczki i umowy o przyznanie limitu kredytowego i przyznanie karty kredytowej wynika, że za okres opóźnienia w spłacie raty lub jej części Bank nalicza odsetki od zadłużenia przeterminowanego według stopu równej 4- krotności stopy kredytu lombardowego. Zatem strony w umowie przewidziały możliwość naliczenia odsetek umownych wynoszących czterokrotność stopy lombardowej NBP. Zasadność roszczenia o odsetki nie jest przy tym uzależniona od istnienia przesłanki winy po stronie zobowiązanego.

Wobec powyższego Sąd uwzględnił powództwo w zakresie roszczenia powoda o zasadzenie kwoty należności głównej w wysokości 2.071,97 zł oraz odsetek umownych od tej kwoty liczonych za okres od dnia 25 stycznia 2005 r. do dnia 3 lipca 2014 r. w kwocie 421,29 zł. Od dochodzonej należności wynoszącej łącznie 2.493,46 zł Sąd zasądził umowne odsetki od dnia 4 lipca 2014 r. do dnia zapłaty w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w skali roku o ile nie przekraczają one odsetek maksymalnych o czym orzeczono jak w pkt I wyroku.

Powództwo zostało oddalone w części, w której powód dochodził również łącznej kwoty 135 zł tytułem kosztów windykacyjnych, nie precyzując ich bliżej (sformułowanie pozwu „opłaty i prowizje za prowadzenie rachunku”). Zgodnie z obowiązującym od dnia 4 lipca 2013 r. regulaminem opłat i prowizji kart kredytowych M. czynności windykacyjne tj. telefoniczne upomnienia to koszt w wysokości 15 zł, korespondencja (monity, wezwania do zapłaty) to w zależności od tego czy była to wysyłka zwykła czy polecona to koszt odpowiednio 15 zł i 20 zł. Z kolei w wyciągu operacji z karty kredytowej (poz. 371, 374, 377, 380, 385, 392, 399, 408 – k. 27v-28) wynika, że są to koszty telefonicznych i listownych upomnień oraz wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego.

W myśl art. 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255 550 złotych albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi, przy czym za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności między innymi umowę pożyczki.

Pozwany jest konsumentem w rozumieniu art. 22 1 k.c. i w związku z tym Sąd zobowiązany jest dokonać oceny roszczenia w świetle przepisów o ochronie konsumentów, w tym szczególnie art. 385⁽¹⁾ – 385⁽³⁾ k.c. Stąd należy zauważyć, że analogiczne opłaty, jak wymienione w umowie stron uznane zostały w wielu orzeczeniach Sądu

Ochrony Konkurencji i Konsumentów za klauzule naruszające zbiorowe interesy konsumentów, czyli klauzule niedozwolone. Także w niniejszej sprawie przewidziane w umowie opłaty w wysokości 35, 45 i 55 zł z tytułu wezwań do zapłaty należy za takie uznać w świetle art. 385⁽³⁾ pkt. 16-17 k.c. Są one bowiem oderwane od rzeczywistych kosztów sporządzenia i doręczenia tychże wezwań. W orzecznictwie Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumenta utrwalony jest przy tym pogląd uznający za klauzule abuzywne postanowienia umowne kształtujące wysokość opłat windykacyjnych w sposób oderwany od rzeczywistych kosztów tychże czynności i prowadzący do uzyskiwania w ten sposób dodatkowego dochodu. W następstwie wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumenta w z 20.2.2009r. (XVII AmC 96/08) pod pozycją 1806 rejestru niedozwolonych klauzul umownych wpisana zostało rozstrzygnięcie o następującej treści: „(...) zawiadomienie posiadacza rachunku, kredytobiorcy, poręczycieli o wypowiedzeniu umowy (...) - wysłane listem zwykłym 15 zł - wysłane listem poleconym 20 zł.” W uzasadnieniu wyroku (adres internetowy [http://decyzje.uokik.gov.pl/nd_wz_um.nsf/o/E661DD459E4CC984C12576930044BF6C/\\$file/AmC_96_08_2009_02_20_Bank_BPH_SA.pdf](http://decyzje.uokik.gov.pl/nd_wz_um.nsf/o/E661DD459E4CC984C12576930044BF6C/$file/AmC_96_08_2009_02_20_Bank_BPH_SA.pdf)). Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumenta zarzucił powyższej klauzuli, że przerzuca na konsumenta koszty prowadzenia działalności gospodarczej, a także przez oderwanie od rzeczywistych kosztów doręczeń pocztowych stanowi w istocie zastrzeżenie dodatkowego wynagrodzenia. Z kolei w następstwie wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 9 października 2006 r. (sygn. XVII AmC 101/05), pod pozycją 978 rejestru niedozwolonych klauzul umownych wpisane zostało postanowienie o następującej treści: „ Opłaty dodatkowe, które ponosi Zleceniodawca: - (...) - za przyznanie okresu karencji w spłacie rat na 1 miesiąc – 50 PLN - za przyznanie okresu karencji w spłacie rat na 2 miesiące – 100 PLN - za wysłanie upomnienia za zwłokę w zapłacie raty – 20 PLN - za wysłanie wezwania do zapłaty raty – 30 PLN - za wysłanie przedsądowego wezwania do zapłaty – 50 PLN - za wizytę indykatorów w związku z brakiem spłaty 2 rat – 100 PLN - (...) - za telegram informujący o zadłużeniu przeterminowanym – 30 PLN - za monit telefoniczny – 20 PLN - (...)”. W uzasadnieniu Sąd wyraził pogląd, że wysokość dodatkowych opłat musi znajdować uzasadnienie z rzeczywistymi nakładami ponoszonymi w związku z dodatkowymi czynnościami. Natomiast oderwanie wysokości tych opłat od rzeczywistych nakładów w sposób znacznie przewyższający te ostatnie uznane zostało za klauzulę abuzywną. (http://decyzje.uokik.gov.pl/nd_wz_um.nsf/o/90D4440D595F73DoC12572DD0032977E?OpenDocument)

Podkreślić przy tym należy, że sporne w sprawie niniejszej opłaty windykacyjne są de facto karą umowną, pozostającą w sprzeczności z art. 483 § 1 k.c., przewidującym karę umowną na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania świadczenia niepieniężnego. Powód narzucił pożyczkobiorcy karę umowną za opóźnienie w spłacie pożyczki (świadczenia pieniężnego), od której – co do zasady wyrażonej w art. 481 § 1 k.c. – mogą przysługiwać odsetki, a nie kara umowna. W niniejszej sprawie na podstawie załączonej przez powoda dokumentacji można jedynie przyjąć, że pozwany otrzymał jedynie jedno pismo zawierające wypowiedzenie umowy. Tymczasem z tytułu poniesionych kosztów i opłat powód naliczył kwotę 135 zł, podczas gdy rzeczywisty koszt wysłania wezwań mógł wynieść maksymalnie kilkanaście złotych. Zatem w ocenie Sądu tak naliczoną opłatę należy uznać za nieekwiwalentną i niedozwoloną.

Również w wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 30 maja 2013 r. C-488/11 przyjęto, że „Art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że nie pozwala on sądowi krajowemu, jeżeli stwierdził on nieuczciwy charakter postanowienia dotyczącego kary umownej w umowie zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, na ograniczenie się, do czego upoważnia go prawo krajowe, do obniżenia przewidzianej przez nie kwoty kary umownej obciążającej tego konsumenta, lecz zobowiązuje go do zwykłego niestosowania rzezonego postanowienia wobec konsumenta.” Wprawdzie w niniejszej sprawie wprost nie ma mowy o karze umownej, jednak opłaty windykacyjne wymienione w pozwie stanowią podobne obciążenie, co wymaga analogicznej oceny. Ponadto obowiązek poniesienia takiego dodatkowego obciążenia, które w istocie nie zabezpiecza pożyczki, lecz daje pożyczkodawcy dodatkowy nieuzasadnione i nieekwiwalentne świadczenie kosztem konsumenta, należy uznać także za nieuczciwe warunki umowy, nie uzgodnione indywidualnie z konsumentem i nie wiążące go w oparciu o wskazane powyżej przepisy prawa krajowego i unijnego.

W tym stanie Sąd na podstawie powołanych przepisów orzekł jak w pkt II sentencji wyroku oddalając powództwo co do dochodzonych opłat windykacyjnych.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 102 i 103 k.p.c. odstępując od obciążania pozwanego kosztami procesu. Sąd miał na uwadze trudną sytuację materialną powoda przeciwko, któremu toczą się liczne postępowania egzekucyjne, a łączna wartość egzekwowanych należności wynosi ok. 40.000 zł. Miesięcznie po dokonaniu przez komornika potrąceń z emerytury powoda pozostaje mu kwota 478,54 zł, a dodatkowo również z emerytury żony powoda w każdym miesiącu komornik ściąga należności. Na marginesie wskazać należy, że w tej sytuacji Sąd nie rozważał w ogóle możliwości rozłożenia świadczenia na raty na podstawie art. 320 kpc. Dodatkowo Sąd miał na uwadze, że bank złożył załączniki do pozwu, w szczególności regulamin przyznania i korzystania z limitu kredytowego i karty kredytowej M., sporządzone bardzo drobnym drukiem. Stało to w jaskrawej sprzeczności z dobrymi obyczajami, zwłaszcza mając na uwadze wiek pozwanego - 82 lata, który nie był pierwotnie reprezentowany przez pełnomocnika. W ocenie Sądu takie zachowanie powoda jest oczywiście niesumienne i niewłaściwe, a jedyną sankcją dopuszczaną przez przepisy (art. 103 kpc) w tej sytuacji może być nie zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu.

Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku Prawo o adwokaturze oraz § 19 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 3 w zw. z § 2 rozporządzenia w sprawie opłat za czynności adwokackie Sąd przyznał w pkt IV wyroku pełnomocnikowi z urzędu adwokatowi T. K. wynagrodzenie w kwocie 738 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu powiększonej o stawkę podatku od towarów i usług.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.